

ljala je pravi izazov zbog njezina specifičnoga oblika i ornamenata. U obradi rekonstruiranoga dijela koristila se suvremenim alatima, zbog čega nije bilo jednostavno imitirati ručni i detaljni rad prapovijesnoga autora.

Stručni članak Monike Petrović i Tee Zubin Ferri „Sentimentalni rezovi iz 19. stoljeća. Restaurirana slika izrađena od kose na staklu“ (281-296) prikazuje jedan vrlo zanimljiv nalaz pohranjen u spremištu Arheološkoga muzeja Istre. Radi se o slici izrađenoj vlasima kose, za koju se ne zna podrijetlo. Autorice daju kratak povijesni osvrt na predmete izrađene od kose, tehnike rada s organskim materijalom (kosom) te kemijsku analiza veziva. Zatim se opisuje predmet i zatečeno stanje te postupci konzervatorsko-restauratorskih zahvata čišćenja, integracije, nadogradnje, konsolidacije i retuša, čime je slici vraćen originalni sjaj.

Časopis *Histria archaeologica* tiska se u 700 primjeraka, koji se razmjenom sa srodnim ustanovama šalju na gotovo 400 adresa diljem svijeta. To čini temelj, zajedno s ostalim publikacijama koje tiska Arheološki muzej Istre, za nabavku najnovije stručne literature, a ujedno se i istraživanja s našega područja predstavljaju svjetskoj stručnoj javnosti.

Adriana Gri Štorga

Problemi sjevernog Jadrana, sv. 14, Rijeka-Zagreb 2015., 129 str.

Koncem 2015. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli objavila je 14. svezak časopisa *Problemi sjevernog Jadrana*. Uredništvo časopisa čine Miroslav Bertoša kao glavni i odgovorni urednik, Tomislav Raukar i Petar Strčić kao članovi uredništva te Sanja Holjevac kao tajnica izdanja. Sažeci su radova prevedeni na engleski jezik. U ovom broju objavljena su tri izvorna znanstvena članka, jedan stručni rad te šest recenzija-prikaza. Na samom kraju nalaze se Upute suradnicima.

Prvi od tri izvorna znanstvena rada, „Karolina Riječka – primjer mogućeg *city branda* kao rodnog stereotipa u kontekstu identitetskih vrijednosti postmoderne i kapitalističke ideologije“ (3-30), napisala je Hana Lencović. Autorica na vrlo zanimljiv način izlaže i objašnjava kako površna interpretacija jednoga povijesnog događaja može dovesti do stvaranja „krive“ pre-

dodžbe koja je sasvim normalno prihvaćena u zajednici. Naime, u suvremeno doba, kada turizam igra bitnu ulogu u gospodarstvu, vrlo je važno isticanje značajnijih povijesnih ličnosti i događaja u stvaranju vlastitoga identiteta, ali na način koji neće dovesti do stereotipizacije, jednodimenzionalnosti, možda čak i vulgarnosti. Autorica u članku navodi kako se, zbog ekonomskih i tržišnih vrijednosti, iskonstruirao identitet gradske heroine koja je jedino svojom seksualnošću utjecala na povijesna zbivanja svojega vremena. Nažalost, takav način pridonosi rodnoj stereotipizaciji, generalizaciji i diskriminaciji. Pojmove poput identiteta, kulturnoga identiteta, odnosa identiteta i globalizacije, *branda*, autorica je jasno i sustavno objasnila.

Maja Polić u radu „Pokretanje i djelovanje prvih preporodnih edicija kalendara *Istran* i lista *Naša sloga* u Pokrajini Istri i na Kvarnerskim otocima“ (31-54) piše o događajima koji su imali velik utjecaj na jačanje hrvatskoga nacionalnog pokreta u Istarskoj markgrofoviji. Autorica donosi kratak osvrt na političke prilike u drugoj polovici XIX. st., djelovanju preporoditelja Franje Ravnika i Matka Mandića koji su imali veliku ulogu u pokretanju dviju edicija na hrvatskom jeziku kojima su nacionalne ideje dopirale do hrvatskoga stanovništva na tom području. Edicije o kojima je u članku riječ su kalendar *Istran* (pokrenut na Ravnikovu inicijativu) i novine *Naša sloga*.

U radu „O dizenteriji, ospicama, sifilisu, šarlahu i tifusu u Istarskoj provinciji za talijanske međuratne uprave (1918. – 1940.)“ (55-81) Milan Radošević donosi jasan pregled kretanja stope mortaliteta – pojedinačno za svaku od tih bolesti – u Istarskoj provinciji od 1918. do 1940. Dobivene podatke autor je usporedio s podacima iz Tršćanske i Riječke provincije jer su one zajedno s Istrom (i Goricom) činile regiju Julijsku krajinu. Uz statističke pokazatelje Radošević je ukazao i na socijalne i ekonomske čimbenike pri širenju zaraznih bolesti, što se posebno očitovalo za vrijeme epidemijskih epizoda. Rad je obogaćen grafikonima mortaliteta za razdoblje 1924. – 1940.

Stručni rad „Prilog bibliografiji radova o fijumanskom i tršćanskom idiomu“ (83-100) napisala je Nina Spicijarić Paškvan. Autorica u kratkim crtama prikazuje koliko su Rijeka i Trst jezično, povijesno i kulturološki bliski, kolike su sličnosti u razvoju obaju gradova, kao i riječima koje se upotrebljavaju u svakodnevnom, kolokvijalnom govoru. Ujedno je autorica popisala radove koje su se bavili tršćanskim i fijumanskim idiomom, što uvelike olakšava potragu za literaturom kod budućih istraživanja jezične situacije u tim gradovima.

Završni dio časopisa čini cjelina „Ocjene, prikazi i osvrti“, koja sadrži šest zasebnih radova. Petar Strčić donosi prikaz knjige Ivana Devčića *Grad u naručju sv. Vida. Nadbiskupove poruke i propovijedi 2001. – 2015.* (103–107), koju je 2015. izdala Kršćanska sadašnjost zajedno s Riječkom nadbiskupijom; Mihovil Dabo dao je prikaz knjige Marka Trogrlića i Nevija Šetića *Dalmacija i Istra u 19. stoljeću* (108–111), koju je 2015. izdao zagrebački Leykam international; Nikša Minić napisao je prikaz knjige Antonija Cetnarowicza *Narodni preporod u Istri (1860. – 1907.)* (112–116), koju je 2014. izdala Srednja Europa iz Zagreba; Maja Polić priložila je prikaz knjige Filipa Hameršaka *Tamna strana Marsa. Hrvatska autobiografija i Prvi svjetski rat* (117–119), koju je izdala Naklada Ljevak (Zagreb 2013.); Željko Cetina donosi prikaz knjige *(Anti)fašizam u prošlosti i sadašnjosti* (120–122), urednika Milana Radoševića, koju je izdala Udruga antifašističkih boraca i antifašista grada Pule 2015. u suizdanju s Istarskim povijesnim društvom. Maja Polić na samom kraju donosi izvješće sa znanstvenoga skupa *Stogodišnjica Prvog svjetskog rata* održanoga u Omišlju 28. VI. 2014. (123–128).

Uz ocjenu da objavljeni članci pružaju sasvim nove znanstvene spoznaje, može se istaknuti da se od 11. sveska iz 2012. *Problemi sjevernog Jadrana* redovito objavljuju u godišnjem ritmu, što veseli svakoga istraživača povijesti zapadne Hrvatske ali i srodnih humanističkih znanosti.

Hrvoje Badurina

Atti del Centro di ricerche storiche di Rovigno, sv. XLV, Rovinj 2015.
(2016.), 760 str.

U izdanju Centra za povijesna istraživanja – Centro di ricerche storiche iz Rovinja objavljen je 2016. četrdeset i peti broj znanstveno–stručnoga časopisa *Atti*. Izdanje na 760 stranica podijeljeno je u tri dijela: „Rasprave“ („Memorie“), koji broji trinaest članaka, „Izvori i dokumenti“ („Fonti e documenti“), koji broji jedanaest radova te „Bilješke i vijesti“ („Appunti e notizie“) u kojem je objavljen jedan članak.

U radu „Da *L'Istria* del Kandler (1846–1852) al volume XLV degli *Atti* (2015): 170 anni di contributi storiografici sull'Istria della sua cerchia italiana“ (7–56) Marino Budicin daje pregled historiografije o Istri talijanskih